

۱۳۹۱ خرداد ماه
۱۳۹۱ خرداد ماه
۱۳۹۱ خرداد ماه

شعر زمان ما

۱۰

نادر نادرپور

شعر نادر نادرپور از آغاز تا امروز

شعرهای برگزیده

تفسیر و تحلیل موفق ترین شعرها

از

فیض شریفی

مؤسسه انتشارات نگاه

تهران، ۱۳۹۱

فهرست

- سخن ناشر..... ۷
- پیش‌گفتار..... ۹
- زندگی نامچه‌ای از نادر نادرپور..... ۱۱
- زمینه‌های تاریخی و اجتماعی و سیاسی و ادبی اشعار نادر نادرپور ۱۳ - دسته‌بندی بر اساس زمان و دوره‌ی تاریخی ۲۱ - بررسی تاریخی شعر رومانیک در اروپا و در ایران ۲۳ - گونه‌های رومانیک شعرهای نادر نادرپور ۲۵ - قرینه‌ها و سازواره‌های شعرهای رمانتیک نادر نادرپور ۳۰ - اسم‌های ذات ۳۴ - اسم‌های معنی ۳۴ - واحدهای ترکیب ۳۶ - صور خیال در شعر نادر نادرپور ۴۱ - افعال ایستا و پویا ۴۵ - تشبیه و تشخیص در شعر نادرپور ۴۷ - آرایه کنایه‌ها ۵۱ - تلمیح (باستان‌گویی) و اسطوره ۵۶ - بافت و ساخت و شکل در شعر نادر نادرپور ۶۱ - وزن در اشعار نادر نادرپور ۶۶ - نادرپور مُلهم (تأثیرگذار) و مُلهم (تأثیرپذیر) ۷۴ - برداشت‌های معناگرایانه از اشعار نادر نادرپور ۸۰ - ۱. چشم‌ها و دست‌ها (۱۳۲۲-۱۳۲۶) ۸۴ - ۲. دختر جام (۱۳۳۳-۱۳۳۱) ۸۸ - دفتر شعر انگور (۱۳۳۵-۱۳۳۴) ۹۰ - دفتر شعر سرمه‌ی خورشید (۱۳۳۸-۱۳۳۶) ۹۳ - ۵. دفتر شعر گیاه و سنگ نه، آتش (۱۳۴۴-۱۳۳۹) ۹۸ - ۶. از آسمان تارِسِمان (۱۳۴۹-۱۳۴۵) ۱۰۲ - ۷. شام بلزبیین (۱۳۵۵-۱۳۵۰) ۱۰۵ - ۸. صبح دروغین (۱۳۶۰-۱۳۵۶) ۱۱۳ - شعرهای تمدین اجتماعی-سیاسی شاعر ۱۱۶ - ۹. خون و خاکستر (۱۳۶۷-۱۳۶۰) ۱۲۰ - ۱۰. زمین و زمان (۱۳۷۴-۱۳۶۶) ۱۲۰ - کشف ۱۳۰

- چشم‌ها و دست‌ها ۱۳۳
 رقص اموات ۱۳۹ - درود بر شب ۱۴۷ - دیوانه ۱۴۹ - یادبودها ۱۵۳ - پرده‌ی ناتمام ۱۶۲ -
 چشم‌ها و دست‌ها ۱۶۶ - مرداب ۱۶۹ - سرود خشم ۱۷۱ - برف و خون ۱۷۴ - ویرانه‌ی
 قرون ۱۷۷ - تک‌درخت ۱۸۰ - از پشت آتش ۱۸۲ - دیگر نمانده هیچ ۱۸۴ - دو در ۱۸۶
- دختر جام (۱۳۳۳-۱۳۳۱) ۱۸۹
 همزاد ۱۹۳ - آخرین فریب ۱۹۵ - دختر جام ۱۹۷ - بیگانه ۱۹۹ - نامه ۲۰۱
- شعر انگور (۱۳۳۵-۱۳۳۴) ۲۰۵
 طلسم ۲۰۹ - آشتی ۲۱۱ - خون آفتاب ۲۱۳ - شعر انگور ۲۱۵ - باران ۲۱۷ - گریخته ۲۲۰ -
 دزد آتش ۲۲۳ - از گهواره تا گور ۲۲۵ - فریاد ۲۲۸ - پاییز ۲۳۱ - بت تراش ۲۳۴
- سرمه‌ی خورشید (۱۳۳۸-۱۳۳۶) ۲۳۷
 سرمه‌ی خورشید ۲۴۱ - مستی ۲۴۴ - فال ۲۴۵ - بیم سیمرغ ۲۴۶ - برف ۲۴۸ - کابوس
 ۲۵۱ - میدان ۲۵۳ - ستاره‌ی دور ۲۵۴ - نگاه ۲۵۶ - تهران و من ۲۵۷ - شامگاه ۲۵۸ -
 فالگیر ۲۵۹ - پوپک ۲۶۱
- گیاه و سنگ نه، آتش (۱۳۴۴-۱۳۳۹) ۲۶۳
 چراغی از پس نيزار ۲۶۷ - سیگاراها ۲۶۹ - مردی در انتظار خویش ۲۷۰ - در انتظار
 آن‌چنان روز ۲۷۳ - طلوعی در غروب ۲۷۶ - شهادت ۲۷۷ - نقاب و نماز ۲۸۰ - رؤیایی
 در آفتاب ۲۸۴ - گیاه و سنگ نه، آتش ۲۸۷ - از نقطه تا دایره ۲۹۰ - قلب بالدار ۲۹۱ - رم
 ۲۹۳ - مرثیه‌ای برای بیابان و برای شهر ۲۹۵
- از آسمان تا ریسمان (۱۳۴۹-۱۳۴۵) ۳۰۱
 از آسمان تا ریسمان ۳۰۵ - ای زمین، ای گور، ای مادر! ۳۱۰ - در سایه‌ی کبود دو انگشت
 ۳۱۶ - رستخیز ۳۱۸ - دریچه‌ای رو به شب ۳۱۹ - از موج تا اوج ۳۲۱ - خطبه‌ی بهاری

- ۳۲۲ - روح القدس ۳۲۵ - از نیمه‌ای به نیمه‌ی دیگر ۳۲۶ - نگاه عاشقانه‌ای به درخت ۳۲۸
 - یا چراغ سرخ شقایق ۳۳۰ - صبحانه ۳۳۲ - آهوانه ۳۳۳
- شام بازیسین (۱۳۵۵-۱۳۵۰) ۳۳۵
 بامدادی (۱) ۳۳۹ - بامدادی (۲) ۳۴۰ - خورشید واژگون ۳۴۱ - دری به جنون ۳۴۲ -
 تهایی در تاریکی ۳۴۳ - صدایی در شب ۳۴۶ - غروب‌ی در شمال ۳۴۸ - دورنمای شهر
 ۳۵۰ - شاعر ۳۵۱ - اسب، هواپیما، رودکی و من ... ۳۵۴ - از بهشت، با حوا ۳۵۷ - سنگی
 به شکل دل ۳۵۹ - طوفان نوح ۳۶۱ - شام بازیسین ۳۶۳ - دعایی در طلوع ۳۶۷ -
 خطه‌ای برای آب ۳۶۹ - شبی در کارگاه تندیسگر ۳۷۱ - زخم نهان ۳۷۵
- صبح دروغین (۱۳۶۰-۱۳۵۰) ۳۷۹
 در پشت گره کراوات ۳۸۳ - غزل (۲) ۳۸۴ - خورشید نیمه‌شب ۳۸۶ - خوابی به بیداری
 ۳۸۸ - گل و بلبل ۳۹۰ - چار درد ۳۹۱ - نامه‌ای به: نصرت رحمانی ۳۹۵ - صبح دروغین
 ۴۰۵ - چراغ دور ۴۰۸ - از «رُم» تا «سُدوم» ۴۱۲ - در زیر آسمان باختر ۴۱۶ - طلوعی از
 غرب ۴۱۹ - عاشقانه ۴۲۳ - پاریس و تائیس ۴۲۶
- خون و خاکستر (۱۳۶۷-۱۳۶۰) ۴۲۹
 قصه‌ی بهاری ۴۳۵
- تصنی و زمان (۱۳۷۴-۱۳۶۶) ۴۴۱
 سیناتور ۴۴۵ - از اهرمن تا تهمت ۴۴۸ - خطبه‌ی زمستانی ۴۵۳ - نقطه و خط ۴۵۷ -
 تصنی و زمان ۴۵۹ - شب آمریکایی ۴۶۲ - عقرب و عقربک ۴۶۶
- صلح و مأخذ ۴۶۹

و فضاهای ویژه و توانمندی‌های شاعرانه و ضعف‌های آنان، زمینه‌های سیاسی اجتماعی و تبیین و تشریح اشعار و دیدگاه شاعران و منتقدان و محققان در پایان کتاب مورد توجه قرار می‌گیرد.

طبعاً در نقد و بررسی آثار شاعران فوق‌الذکر، انتظار خواننده‌ی بیشینه‌خواه خلاق آن است که نگارنده‌ی این سطور از نگره و نرم خود و نه کپی‌برداری از محقق قبلی، شاعر را در برابر دیدگان مخاطبان قرار دهد. بر همین مبنا، در این نوشتار، بازنمونه‌ای تصویری و بوطیقای هنجارین و وزن عروضی و موسیقی درونی شعر و سبک فرودین و میانه و فخیم و سنجه‌ها و سمفونی‌های رنگین‌کمانی و عقلانیت درونی و بیرونی و کرشمه‌سازی‌های هنرمندانه شاعر و همچنین کهن‌شیوگی، میانه‌میان‌ی و مدرن‌گونگی شاعر هم در کانون نگاه نگارنده قرار گرفته است.

بنابر همین مقدمات است که این کتاب‌ها به دو بخش تقسیم شده‌اند:

(۱) مقدمه (همه شاخصه‌های سبکی شاعر)

(۲) بدنه (به‌گزین شعرهای شاخص شاعر)

زندگی نامچه‌ای از نادر نادرپور

نادر نادرپور (روز شانزدهم خردادماه ۱۳۰۸ ه.ش) در تهران به دنیا آمد. دوران دبستان و دبیرستان را در شهر زادگاهش سپری کرد. او به سال ۱۳۲۸ برای تکمیل معلومات خود، در زبان و ادبیات فرانسه به این کشور رفت و سه سال بعد به تهران برگشت.

در همین دوران علاقه‌ی خود را از دوران نوجوانی و جوانی به شعر و سیاست پنهان نمی‌کرد. مثل بسیاری از شاعران و نویسندگان آن ایام به عضویت سازمان جوانان حزب توده درآمد. اما او هم مثل فریدون توللی و نصرت رحمانی و اخوان ثالث و احمد شاملو و آل احمد از سیاست حزبی روی برگرداند و به شعر و شاعری پرداخت.

نادرپور در فاصله‌ی سال‌های (۱۳۲۹-۱۳۳۳) چهار مجموعه شعر انتشار داد:

۱. چشم‌ها و دست‌ها: چاپ اول، نوروز ۱۳۳۳، ناشر صفی‌علیشاه، چاپ دوم، آبان ماه ۱۳۳۵، ناشر نیل، چاپ سوم، دی ماه ۱۳۴۸، ناشر مروارید
۲. دختر جام: چاپ اول، نوروز ۱۳۳۴، ناشر: نیل، چاپ دوم: دی ماه ۱۳۴۸، ناشر مروارید
۳. شعر انگور: چاپ اول، نوروز ۱۳۳۴، ناشر: نیل، چاپ دوم: دی‌ماه ۱۳۴۸، ناشر مروارید
۴. سرمه خورشید: چاپ اول، خرداد ۱۳۳۹، ناشر: سخن، چاپ دوم: دی‌ماه ۱۳۴۸، ناشر مروارید